



Aan de gemeenteraad
van de gemeente Zuidplas
T.a.v. mevrouw M. Engelsman, raadsgriffier
Postbus 100
2910 AC NIEUWERKERK AD IJSSEL

Rotterdam, 24 juni 2022

Ons kenmerk: 220603AE8F/IM

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas.

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de door het college van burgemeester en wethouders onder toezicht van de gemeenteraad opgemaakte jaarrekening. De controle van de jaarrekening ontslaat het college of de raad niet van hun verantwoordelijkheden. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 22 november 2021 en ons auditplan 2021 van 5 januari 2022.

Wij bespreken onze bevindingen met de auditcommissie

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst met een afvaardiging van uw gemeenteraad op 15 juni 2022 besproken. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag op 30 mei 2022 afgestemd met uw concerncontroller en de betrokken medewerkers Financiën.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.



drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerde bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Contents

01 Managementsamenvatting

Managementsamenvatting 2021	5
-----------------------------	---

02 Belangrijkste bevindingen en observaties

Jaarrekening en jaarverslag	9
Begrotingsoverschrijding, kredietrechtmatigheid en aanbestedingen	10
Sisa en WNT	12
Grondexploitaties	13
Sociaal domein	17
Fraude als onderdeel van onze controle	19

03 Interne-beheersingsomgeving

De belangrijkste bevindingen uit onze boardletter 2021	21
Betrouwbaarheid en continuïteit automatiseringsomgeving	22

04 De financiële positie van uw gemeente

De financiële positie van uw gemeente	24
Het weerstandsvermogen	26

05 Overige aangelegenheden

Communicatie met het management	28
---------------------------------	----

06 Bijlagen

Bijlage A: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	30
Bijlage B: Onzekerheden in de controle	31
Bijlage C: Tekortkomingen in de toelichtingen	32
Bijlage D: Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021	33
Bijlage E: Onafhankelijkheid	36

01 Management- samenvatting



Managementsamenvatting 2021

1. Identificeren van wijzigingen binnen uw gemeente

2. Vaststelling materialiteit

3. Reikwijdte

4. Inschatting significante risico's

5. Conclusie significante risicogebieden

Kernactiviteiten

Tijdens onze interim-controlle hebben wij eventuele wijzigingen binnen uw gemeente vastgesteld en is de impact op onze controleaanpak daarvan bepaald. Deze hebben wij gerapporteerd en met u besproken.

Na de behandeling van de Boardletter zijn er geen (significante) wijzigingen geweest.

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.

De hierbij gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1,533 miljoen en respectievelijk € 4,599 miljoen. De rapportagetolerantie bedraagt €100.000.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging d.d. 22 september 2021.

Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd.

Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Onze planning beschrijft het proces van risico-inschatting, inclusief nadere informatie over de significante risico's die wij tijdens deze opdracht hebben geïdentificeerd. Onze bevindingen en conclusies met betrekking tot deze risico's zijn vermeld in deze rapportage.

Het significante risico dat wij onderkend hebben is het, op grond van de Nadere voorschriften controle en overige standaarden, veronderstelde risico betreffende 'Management override of controls'.

Wij wijzen u op onze conclusies met betrekking tot de significante controlerisico's.

We merken op dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd ten aanzien van de significante risicogebieden.

Bevindingen

- Waardering Voorraad onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie: Wij hebben het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten met betrekking tot [de grondexploitatie](#) ontwikkeld en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt. In 2021 heeft uw gemeenteraad een belangrijk nieuw project geopend, zijnde Swanla Verlaat. Gezien de complexiteit en omvang van dit nieuwe project hebben wij specialisten ingeschakeld ter beoordeling van de waardering in de jaarrekening. Hieruit zijn geen bijzonderheden gekomen.
- Begrotingsrechtmatigheid: Wij hebben bij de controle op de jaarrekening vastgesteld dat er sprake is van een begrotingsoverschrijding op de programma's: "Sociaal domein" en "Fysieke omgeving". Hoewel deze overschrijdingen primair onrechtmatig zijn, wegen deze gezien de oorzaak ervan en de toetsing aan de gestelde kaders inzake begrotingsrechtmatigheid niet mee in ons oordeel. In het onderdeel [begrotingsrechtmatigheid](#) gaan wij hier nader op in.
- [Sociaal domein](#): De gemeente Zuidplas verricht zelf aanvullende werkzaamheden en analyses op het gebied van de prestatielevering rondom de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Jeugdwet om minder afhankelijk te zijn van de productieverantwoordelingen van de zorgleveranciers. Ondanks deze aanvullende werkzaamheden is er voor een tweetal leveranciers onvoldoende toereikende controle informatie beschikbaar om de prestatielevering vast te kunnen stellen. Hierdoor resteert een onzekerheid op het aspect jeugdwet ad 0,21 miljoen.
- [Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen](#): Wij hebben geen onrechtmatigheden geconstateerd. Wel vragen wij, gezien het belang alsmede de complexiteit, blijvende aandacht voor dit onderwerp.
- Financiële positie: De financiële positie van uw gemeente vraagt continue aandacht. Wij constateren dat de financiële positie ten opzichte van 2020 is verbeterd. Daartegenover staat echter wel dat het weerstandsvermogen en het weerstandratio zijn afgenomen. In het onderdeel [De financiële positie](#) van uw gemeente gaan wij hier nader op in.

Kernpunten

- Wij hebben geen niet-gecorrigeerd controleverschillen geconstateerd.
- Wij hebben geen feitelijke niet gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa. Tevens hebben wij vastgesteld dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld, geïmplementeerd en zichtbaar naleeft, waarmee ook is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste ten aanzien van de ToZo-regeling.
- Er resteren geen niet-gecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Zuidplas.
- Er is geen sprake van belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels.

Verklaring

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.

De controle 2021 van de gemeente Zuidplas

Managementsamenvatting 2021

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Zuidplas uitgevoerd, en verstrekken hierbij een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Met de opdrachtbevestiging 2021, hebt u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het Controleprotocol 2021 (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het normenkader 2021.
- Controleprotocol WNT 2021.

Geen significante wijzingen in reikwijdte van de controle

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Zuidplas

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente Zuidplas, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage E bij deze rapportage.

Geen wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting in de jaarrekening 2021.

Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Indien nodig, hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Verloop van de controle

De controle van de jaarrekening 2021 heeft, anders dan vorig jaar, hybride plaatsgevonden. De afstemming tussen de gemeente en het controleteam vanuit Deloitte heeft hierdoor ook weer grotendeels fysiek plaatsgevonden wat in onze optiek het controleproces ten goede is gekomen.

De gemeente heeft met haar voorbereidingen voor de jaarrekeningcontrole het opsteldossier vrijwel geheel compleet weten op te leveren aanvang van onze controle. Echter hebben wij, tijdens de controle, op een aantal onderdelen moeten constateren dat de gewenste controle informatie en onderbouwingen niet geheel voldeden aan onze verwachtingen waardoor (relatief veel) vervolgvragen benodigd waren om de juiste documentatie en informatie vanuit de organisatie te kunnen ontvangen. Mede hierdoor zien wij nog mogelijkheden tot het verder optimaliseren van het proces door het invoeren van een sterkere "review" op de beantwoording van de detailvragen. Hierbij onderkennen wij wel dat het "vraag en antwoord spel", om tot de oplevering van de benodigde documenten en informatie te komen, altijd een proces is waarbinnen zowel Deloitte als de gemeente een rol hebben om ervoor te zorgen dat de communicatie en het scherp neerzetten van de vragen tussen beide partijen adequaat verloopt. Wij zullen dan ook met de organisatie nagaan hoe dit proces verder verbeterd kan worden vanuit beide partijen.

02 Belangrijkste bevindingen en observaties



Belangrijkste bevindingen en observaties



Jaarrekening en jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat de grondslagen van de jaarrekening aanvaardbaar zijn en dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Jaarrekening en jaarverslag

De jaarstukken 2021 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2021.
- De jaarrekening 2021 (overzicht van baten en lasten met toelichting, de balans met toelichting de SiSa-bijlage en het overzicht met taakvelden).
- Bijlagen.

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over o.a. het weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt informatie opgenomen met betrekking tot de vragen: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt en wat heeft het gekost? Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen.

Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat verklaringen van het bestuur in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2021.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Rechtmatigheid

Er is sprake van een begrotingsoverschrijdingen op de programma's "Sociaal domein" en "Fysieke omgeving", welke niet meewegen in het oordeel van de accountant.

Begrotingrechtmatigheid – programma's

Naast de controle op de rechtmatige toestand van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de raad, zodat zij tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad als toezichthoudend orgaan. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV. In de raadsvergadering van 10 juni 2020 heeft de gemeente Zuidplas tevens het controleprotocol op de accountantscontrole 2019-2022 vastgesteld (A20.000143). Waarin de uitwerking van het begrotingscriterium zoals opgenomen in de Kadernota 2018 van de commissie BBV niet verder verfijnd is.

Wij hebben bij de controle op de jaarrekening vastgesteld dat er sprake is van een begrotingsoverschrijding op de programma's: "Sociaal domein" en "fysieke". Uw gemeente heeft de aard van de overschrijding alsmede de reden van het niet meewegen van de overschrijdingen in het accountantsoordeel toegelicht op pagina 227 in de jaarstukken 2021. Hierin wordt geconcludeerd dat de begrotingsafwijkingen passen binnen het beleid van de raad en dat de accountant de overschrijdingen niet mee hoeven te wegen in het accountantsoordeel.

Wij hebben vastgesteld dat de overschrijding op het programma:

- Overschrijding op het programma Sociaal Domein wordt veroorzaakt door de individuele voorzieningen in natura. De gemiddelde kosten per indicatie zijn gestegen, als ook de gemiddelde doorlooptijd van zorgtrajecten. Het betreft hier een "open einde regeling" waarbij de bestedingen gedaan worden om invulling te geven aan bestaand beleid. Wij concluderen dat de overschrijding niet mee weegt in het accountantsoordeel.
- De overschrijding op het programma Fysieke omgeving wordt veroorzaakt door hogere kosten ten aanzien van de investeringsprojecten. Hiertegenover staan echter direct gerelateerde baten waardoor er per saldo geen sprake is van een overschrijding die mee dient te wegen in ons oordeel.

Begrotingsoverschrijdingen

Sociaal Domein	€ 316.000
Fysieke omgeving	€95.000

De geconstateerde kostenoverschrijdingen op de programma's die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt, hebben geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Rechtmatigheid

Wij hebben geen onrechtmatigheden geconstateerd i.h.k.v. de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Daarnaast hebben wij geen (onrechtmatige) overschrijdingen geconstateerd van de investeringskredieten.

Begrotingrechtmatigheid – Investeringskredieten

Kredietoverschrijdingen vereisen conform de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV – vergelijkbaar met kostenoverschrijdingen in het overzicht van baten en lasten – autorisatie van de gemeenteraad. Indien een overschrijding niet door de raad is geautoriseerd, is deze strikt genomen onrechtmatig. Afspraken hierover tussen de gemeenteraad en het college kunnen zij nader vastleggen in de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen overschrijdingen geconstateerd ten aanzien van de investeringskredieten.

Rechtmatigheid Europese aanbestedingen

Om de rechtmatigheid van de gedane inkopen vast te stellen, wordt er jaarlijks een analyse op alle inkopen verricht. Van de inkopen die op grond van hun aard en/of omvang opvallen in deze analyse wordt vervolgens de rechtmatigheid gecontroleerd. Ten behoeve van de accountantscontrole 2021 is deze analyse eveneens uitgevoerd. Naar aanleiding van de verrichte controlewerkzaamheden hebben wij in alle door ons gecontroleerde posten vastgesteld dat de Europese aanbestedingsrichtlijnen op de juiste wijze zijn nageleefd door uw gemeente. Wel vragen wij, gezien het belang alsmede de complexiteit, blijvende aandacht voor dit onderwerp.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Sisa-bijlage en WNT
verantwoording

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden WNT-verantwoording 2021 geconstateerd. Wij hebben tevens geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-verantwoording geconstateerd.

Sisa Bijlage

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota Verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren). Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd. De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden in de specifieke uitkeringen is opgenomen in de bijlage van dit accountantsverslag.

Ten opzichte van voorgaand boekjaar zijn in de jaarrekening van uw gemeente een fors aantal nieuwe SISA-regeling opgenomen. Wij hebben tijdens de controle specifiek aandacht gehad voor deze nieuwe regelingen. Wij hebben geen niet-gecorrigeerde controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2021 geconstateerd.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rehtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2021 niet meer bedragen dan € 209.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Wij hebben tijdens onze controle geen niet gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op de WNT.

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot de naleving van de WNT en/of met betrekking tot de publicatieverplichtingen van de WNT.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Bouwgronden in exploitatie

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Bouwgronden in exploitatie

De balanspost met de belangrijkste schattingselementen in de jaarrekening van de gemeente Zuidplas betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties). Hoewel de financiële ratio per 31 december 2021 voor de grondexploitatie slechts 2% is, wat door de Provincie Zuid Holland in de signaleringswaarden voor het toezicht geclassificeerd wordt als "minst risicovol", is deze balanspost relevant voor de accountantscontrole door de schattingselementen die zich bevinden in de ramingen van de nog te realiseren baten ad € 51,6 miljoen en lasten ad €45,9 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen tezamen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, of te wel het resultaat van de projecten, wat leidt tot een voorziening indien verwacht wordt dat het project verlieslatend is of leidt tot (tussentijdse) winstname bij een verwachte winst.

De gemeente Zuidplas schat per 31 december 2021 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie € 3,7 miljoen is. Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag ad € 2,5 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en verantwoording. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 neemt, zoals uit figuur 1 op te maken is, de boekwaarde af. Dit wordt met name veroorzaakt doordat veel plannen van de gemeente Zuidplas in de uitvoeringsfase zitten. Dit betekent dat de opgebouwde historische boekwaarde door verwervingen, planvorming en voorbereidingskosten in de terugverdienfase zit en hierdoor aanzienlijk afneemt.

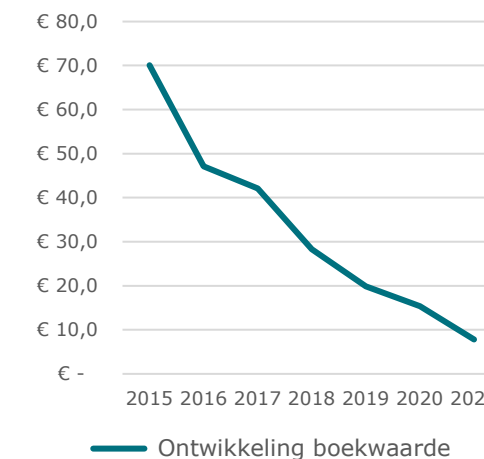
Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- **Prijs:** de verkoopprijzen van woningen en dus van grond hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen naar een grote vraag naar woningen en grond waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo positief ontwikkeld. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- **Plankosten:** door de toenemende vraag naar woningen hiermee dus eveneens naar bouwcapaciteit is er sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij behorende prijsontwikkelingen?
- **Parameters:** zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opertuun beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting inzake de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw Perspectief Ruimtelijke Opgaven (PRO).

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (in miljoen euro)



Figuur 1. Verloop boekwaarde bouwgronden in exploitatie.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Bouwgronden in exploitatie

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Bouwgronden in exploitatie

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor actualisatie van de grondexploitaties, waaronder de gehanteerde uitgangspunten voor de planning (fasering), programmering, het prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (renteomslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

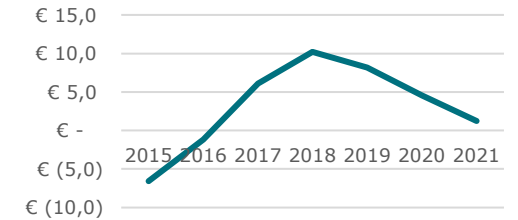
- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen; met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door u voor de jaarrekening 2021 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd), en waar nodig zijn door u de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

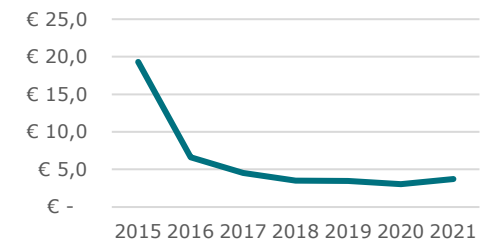
Belangrijkste bevindingen waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiele fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier al contracten/ overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen speelt bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol. Binnenstedelijke herstructurering zorgt immers voor een grotere complexiteit, doordat bestaande ruimte herontwikkeld wordt en dit type projecten hierdoor (financieel gezien) gevoeliger is voor risico's dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel doordat de schatting van kosten en opbrengsten van projecten subjectiever wordt naarmate de doorlooptijd toeneemt.



Figuur 2. Ontwikkeling van de verwacht resultaat op eindwaarde (in miljoen euro)



Figuur 3. Ontwikkeling van de verliesvoorziening (in miljoen euro)

Belangrijkste bevindingen en observaties



Bouwgronden in exploitatie

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Bouwgronden in exploitatie

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Esse Zoom Laag, Swanla verlaat, de Jonge Veenen en Zevenhuizen Zuid de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn. Door de omvang, complexiteit en resterende looptijd van deze projecten hebben zij een hoger risicoprofiel dan de overige projecten binnen uw gemeente. Van deze projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten beoordeeld en tevens de getroffen verliesvoorziening of verantwoorde (tussentijdse)winstneming gecontroleerd. Voor het project Swanla Verlaat hebben wij tevens onze specialisten van Deloitte Real Estate ingeschakeld ter beoordeling van de waardering in de jaarrekening 2021.

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de projecten vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten.
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten in de grondexploitaties.
- Externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten.
- Het niveau van de nog te maken plan- en civiele kosten op niet onaannemelijk is.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties c.q. projecten en dus in de jaarrekening zijn verwerkt, zijn door ons beoordeeld en als aannemelijk aangemerkt.

Tussentijdse Winstneming

In 2019 heeft de Commissie BBV de notitie Grondbeleid gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat voor winstneming de 'percentage of completion (POC) methode' moet worden toegepast. Hierbij geldt dat indien aan een aantal voorwaarden is voldaan winst moet worden genomen. Voor toepassing van de POC methode is het van belang dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat en er moet sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van het BBV heeft uw gemeente in het boekjaar 2021 € 3,7 miljoen winst genomen op de grondexploitaties (2020: € 5,7 miljoen). De winstneming heeft betrekking op de projecten Zevenhuizen Zuid en Esse Zoom Laag. In overeenstemming met uw besluitvorming is deze winst toegevoegd aan de reserve 'Reserve grondexploitatie'. De stand van de reserve 'Reserve Grondexploitatie' bedraagt, na de in 2021 gedane mutaties, ultimo 2021 € 16,7 miljoen (ultimo 2020: € 16,4).

Belangrijkste bevindingen en observaties



Bouwgronden in exploitatie

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Bouwgronden in exploitatie

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Uw gemeente heeft in het verleden, in samenwerking met externe belastingadviseurs, een inventarisatie gemaakt van haar mogelijke ondernemingsactiviteiten. Hierin kwam zij tot de conclusie dat er geen sprake is van structureel winstgevende ondernemingsactiviteiten die in het kader van deze belastingwetgeving ook als zodanig belast moeten worden. Deze overwegingen zijn sinds 2016 jaarlijks geëvalueerd.

Door de forse stijging van de huizenprijzen in de laatste jaren en de daaruit volgende stijging van de winstgevendheid van de grondexploitatieprojecten, is het ondernemingsvermogen ten aanzien van de grondexploitatie activiteiten voor 2021 positief geworden (waardoor er feitelijk sprake is van een winstgevende activiteit). Echter wanneer gekeken over een langere periode gekeken wordt, is c.q. blijft deze activiteit structureel een negatief ondernemingsvermogen hebben (lees verlieslatend blijven). Dit wordt onder andere veroorzaakt door afboekingen uit het verleden alsmede mogelijke toekomstige grondexploitatie projecten met een negatieve eindwaarde. Voor het boekjaar 2021 is zodoende geen last opgenomen in de jaarrekening.

De belastingdienst heeft nog geen uitspraak gedaan over de wijze waarop de gemeente Zuidplas omgaat met de verplichtingen uit de wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen. Hierdoor bestaat omtrent de VPB-last in de jaarrekening 2021 nog een onzekerheid welke toegelicht is op pagina 200.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Overige aangelegenheden

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Sociaal domein (3 decentralisaties)

Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en Jeugdwet

Voor de jaarrekeningcontrole 2021 hebben wij – met inachtneming van de Audit Alert Sociaal Domein van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) – de door uw gemeente getroffen maatregelen om te komen tot een getrouwe en rechtmatige besteding van de zorg in natura (Wmo en Jeugd) geëvalueerd.

De gemeente Zuidplas heeft in 2021 net als in eerdere jaren de getrouwheid (inclusief prestatielevering) en de rechtmatigheid van de PGB-bestedingen zelfstandig vastgesteld. In dit kader heeft de gemeente een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd, interne controlewerkzaamheden uitgevoerd op de juiste en rechtmatige toekenning van PGB-budgetten en een analyse uitgevoerd op de bestedingen versus de budgetten. Op grond van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat de mix aan eigen controles die verricht zijn door de gemeente Zuidplas leidt tot voldoende toereikende controle informatie om de onzekerheden rondom de PGB-bestedingen weg te nemen.

De uitvoering van de voorzieningen die in het kader van de WMO en Jeugdzorg verstrekt worden aan cliënten, heeft uw gemeente volledig in eigen beheer. Voor deze onderdelen is uw gemeente voor het getrouw en rechtmatig kunnen verantwoorden van de hiermee samenhangende lasten deels afhankelijk van de gecontroleerde productieverantwoordingen en/of bestuursverklaringen waarmee de zorgleveranciers verantwoording afleggen over de bestedingen aan de gemeente Zuidplas.

Bij het ontbreken van gecontroleerde productieverantwoordingen en/of bestuursverklaringen van zorgleveranciers, is er in beginsel geen sprake van voldoende en geschikte controle-informatie en resteren er dus onzekerheden over de getrouw en rechtmatige verantwoording van de hiermee samenhangende lasten. De gemeente Zuidplas heeft echter binnen het eigen beheerssysteem een “controlemix” welke bij het ontbreken van deze verantwoordingen toch voldoende zekerheid geeft over de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten.

In een tweetal gevallen is echter toch geconstateerd dat een zorgleverancier onvoldoende informatie heeft verstrekt aan de gemeente Zuidplas waardoor een onzekerheid ontstaat in de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoorde lasten. Het betreffen hier een tweetal nieuwe zorgleveranciers waarbij zodoende geen historie is van het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie door de gemeente. De hiermee samenhangende onzekerheid in de jaarrekening van de gemeente Zuidplas bedraagt € 0,21 miljoen.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Overige aangelegenheden

Op deze pagina hebben wij belangrijke bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van de jaarrekening 2021.

Sociaal domein (3 decentralisaties)

Werk en inkomen

Gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten

De gemeenten Zuidplas, Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel werken samen bij de uitvoering van de taken van sociale zaken zoals bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en re-integratie. Deze taken zijn gemandateerd aan de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten. Met ingang van 200 voert de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten tevens de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit. Op 25 april 2022 heeft de accountant van de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid bij zowel de jaarstukken 2021 als de verantwoording van overgedragen regelingen 2021 afgegeven.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Één van de maatregelen die het kabinet (heeft) gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). De gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten voert vanaf 2021 de Tozo-regeling uit voor haar deelnemers, waarvoor de gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten op haar beurt het Regionaal Bureau Zelfstandigen heeft gemandateerd. Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd o.b.v. de werkzaamheden van de accountant van GR IJSSELgemeenten. Uw gemeente is, ondanks een snelle invoering en de wijzigingen hierin, gedurende 2021 in staat geweest aantoonbaar te voldoen aan de gestelde rechtmatigheidseisen.

De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk (M&O) beleid voor de Tozo-regeling. Wij stellen vast dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld met daarin de getroffen interne beheersmaatregelen, zoals de controle achteraf, en de wijze waarop u gebruikmaakt van het Inlichtingenbureau. Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente het M&O-beleid heeft nageleefd, waarmee is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste.

Belangrijkste bevindingen en observaties



Fraude als onderdeel van onze controle

Fraude als onderdeel van onze controle

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptie-wetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgt met anti-corruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de auditcommissie. Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

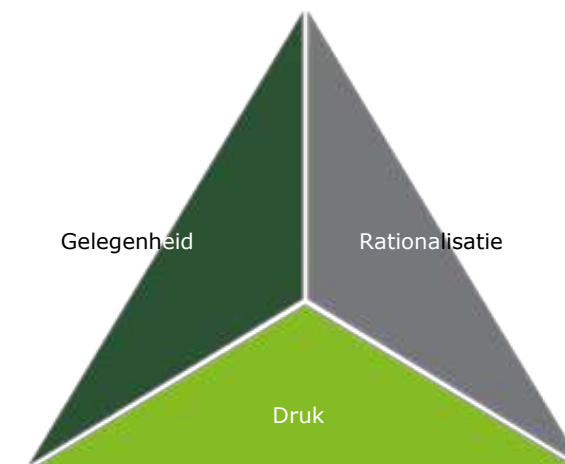
In onze voorgaande rapportages hebben wij u geattendeerd op het belang van periodieke frauderisicoanalyses, bijvoorbeeld met gebruikmaking van de 'fraudedriehoek', als vast onderdeel van de interne-beheersingsomgeving. De frauderisicoanalyse (inclusief het corruptierisico) is op 26 april 2021 vastgesteld door het college. Dit zien wij als een positief element en blijven u adviseren om dit structureel in te bedden in de jaarlijkse cyclus.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.



03 Interne- beheersingsomgeving



Interne-beheersingsomgeving

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2021 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter 2021.

De belangrijkste bevindingen uit onze boardletter 2021

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2021 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van de interim-controle hebben wij opgenomen in onze boardletter 2021 d.d. 17 december 2021 met kenmerk 21128B887B/AZ. Wij hebben in onze boardletter 2021 geconcludeerd dat de interne beheersing van de processen die wij hebben beoordeeld bij de gemeente Zuidplas in de basis op orde is. Onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle zien toe op de volgende onderwerpen:

- Grondexploitaties
- Frauderisicomanagement
- IT-omgeving

Onderstaand hebben wij de bevindingen hieromtrent samengevat (IT-omgeving wordt op de volgende pagina behandeld). Ten opzichte van onze interim-controle hebben wij geen nieuwe significante tekortkomingen geconstateerd in de interne-beheersing.

Bevindingen	
Grondexploitatie	Wij hebben uw organisatie geadviseerd om prioriteit te geven aan het versterken van de interne beheersing van de grondexploitaties met het hoogste risicoprofiel; dit beredeneerd vanuit de aard en omvang van de grondexploitatie, de resterende looptijd en restantraming van nog te realiseren baten en lasten. De gemeente heeft hier, bij het actualiseren van de grondexploitaties t.b.v. de jaarrekening 2021 in voldoende mate invulling aan gegeven. Specifiek benoemen wij hierin de onderbouwing van de grondexploitatie Swanla Verlaat welke wij van een hoog niveau achten.
Frauderisicomanagement	Over de wijze waarop de frauderisicoanalyse tot stand komt, zijn wij positief. Wel zien wij nog enkele punten waarmee u de frauderisicoanalyse kunt versterken, mede met het oog op de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording en de verdere professionalisering van de verbijzonderde interne-controlefunctie. Wij noemen in dit kader: • Betrekken van het gehele fraudelandschap bij de frauderisicoanalyse. • Een beschrijving van de restructisico's toevoegen alsmede van de wijze waarop hiermee wordt omgegaan (bijv. accepteren/mitigeren/vermijden). • Het bestaan en de werking van de (huidige en aanvullende) beheersingsmaatregelen zoals genoemd in de frauderisicoanalyse ook toetsen.

Interne-beheersingsomgeving

Verbeterpunten in de interne beheersing

Betrouwbaarheid en continuïteit automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

De IT-omgeving en een adequate opzet en werking daarvan nemen binnen uw organisatie een steeds dominantere plaats in met het oog op een betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarmee krijgt de IT ook een dominantere positie in onze controleaanpak en -uitvoering.

De uitkomsten zijn door ons gerapporteerd in de boardletter 2021. In de boardletter hebben wij gerapporteerd dat ten aanzien van de periodieke review van autorisaties en rollen binnen de verschillende applicaties verdere aandacht benodigd is.

Verder hebben wij geconstateerd dat ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen binnen de verschillende applicaties, niet in alle gevallen helder gedocumenteerd wordt in hoeverre de een wijziging adequaat zijn doorgevoerd, welke testen er zijn uitgevoerd en hoe eventuele bevindingen hieruit zijn opgevolgd.

De hosting van de IT-omgeving is door de gemeente Zuidplas grotendeels uitbesteed. In voorgaande jaren hebben wij hieromtrent gerapporteerd dat de gemeente Zuidplas onvoldoende inzicht heeft in de algehele beheersing bij de serviceprovider. Naar aanleiding hiervan heeft u afspraken gemaakt met de service provider, in de vorm van een herziene Service Level Agreement, waarmee u bent overeengekomen dat zij hun internal control stelsel door een onafhankelijke auditor laten toetsen. In 2021 heeft hieromtrent audit plaatsgevonden waarbij de opzet en het bestaan van beheersmaatregelen getoetst zijn. Wij hebben de rapportage van de auditor ontvangen en constateren dat een goede progressie geboekt is ten aanzien van de opgezette interne-beheersingsmaatregelen bij ICT Gouwe-IJssel. Wel constateren wij dat in de rapportage de werking van de verschillende interne-beheersingsmaatregelen buiten de scope van de auditor is gelaten en zodoende ook niet getoetst is.

Voor het boekjaar 2021 is het er dan ook niet gesteund op de effectiviteit van de general IT-controls en applicatiecontrols in het kader van de jaarrekeningcontrole.

04 De financiële positie van uw gemeente



De financiële positie van uw gemeente

Eigen vermogen (in € 1.000)	2021	2020	2019	2018
Eigen vermogen per 1 januari	56,1	52,0	47,8	44,2
Tussentijdse resultaatbestemming	-/-0,3	3,7	6,5	3,9
Gerealiseerd resultaat	6,5	0,4	-/- 2,3	-/- 0,2
Totaal ('saldo van baten en lasten')	6,2	4,1	4,2	3,7
Eigen vermogen per 31 december	62,3	56,1	52,0	47,8

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een samenvatting van de ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente.

De vermogenspositie van uw gemeente is ten opzichte van 2020 toegenomen

In het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2021 bedraagt € 6,2 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds circa € 0,3 miljoen aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2021 € 6,5 miljoen positief bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2021 28,3% van het balanstotaal (2019: 24,7% van het balanstotaal).

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde saldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit de in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in de reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

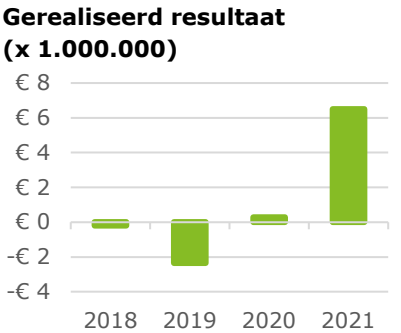
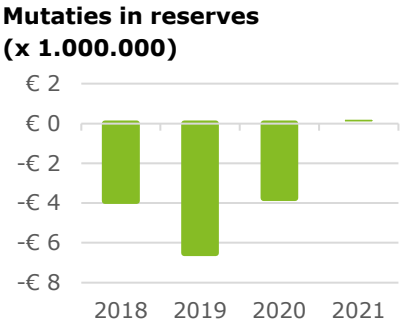
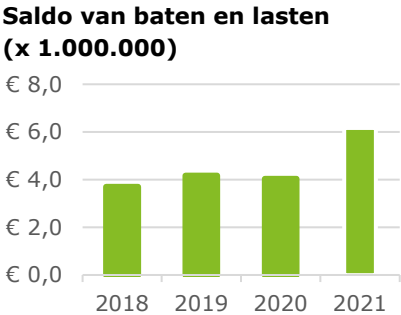
De financiële positie van uw gemeente

Exploitatieresultaat 2021	Rekening 2021		Begroting 2021		Vershil
Totale baten	140.445		138.769		
Totale lasten	134.276		140.893		
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		6.169		-/-2.125	8.294
Af: Stortingen in reserves	19.027		16.452		
Bij: Onttrekkingen aan reserves	19.321		19.172		
Saldo mutaties reserves		294		2.719	-/-2.425
Gerealiseerd resultaat		6.463		594	

De exploitatie over 2021 laat een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 6,17 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 2,13 miljoen. Dit is een verschil van afgerond € 8,3 miljoen. Hier staat ten opzichte van de begroting een nadeel op de mutaties in reserves tegenover van € 2,43 miljoen. Per saldo is sprake van een verschil ten opzichte van de begroting 2021 van € 5,87 miljoen.

Het grootste voordeel in de baten doet zich voor op het programma algemene dekkingsmiddelen(1,8 miljoen). De grootste afwijking in de lasten doet zich voor in programma 4 Ruimtelijk Beleid en ontwikkeling (€ 5,5 mln, lagere lasten t.o.v. begroot).

Voor een gedetailleerd inzicht in de afwijkingen en de verklarende toelichting hierbij, verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, onderdeel "toelichting op het overzicht van baten en lasten", zoals opgenomen in de programmamaverantwoording in uw jaarstukken 2021 nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmat.



Het weerstandsvermogen

Uw weerstandsvermogen is 'voldoende' gelet op de door het college geschatte huidige risico's

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming, € 22,0 miljoen (2020: € 29,7 miljoen). Er is dus sprake van een daling van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2021 ten opzichte van 2020.

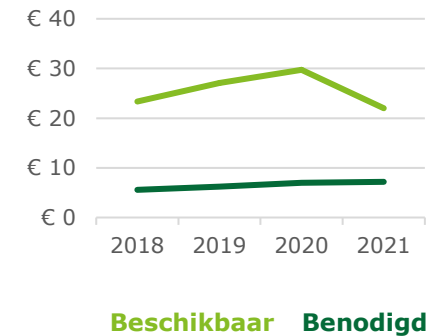
De inventarisatie van risico's die in de paragraaf Weerstandsvermogen (in het jaarverslag) is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een kans-inschatting van het zich voordoen van het geïdentificeerde risico, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij wordt een doorlopend inzicht gegeven in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en wordt aangegeven welke risico's zijn verdwenen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de grootste risico's.

Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie door middel van een simulatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij het vastgestelde zekerheidspercentage. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van afgerond € 7,2 miljoen (2020: € 7,0 miljoen). Ten opzichte van 2020 is sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's met per saldo € 0,2 miljoen.

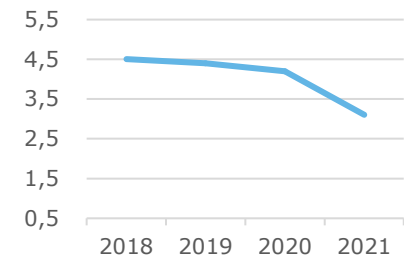
De stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de stijging van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen ultimo 2021 is afgenomen naar 3,1 (2020: 4,2). Een weerstandsratio van 1,0 geeft aan dat alle geïdentificeerde risico's gedekt kunnen worden uit het beschikbare weerstandsvermogen. Uw organisatie heeft zodoende voldoende buffer om de geconstateerde risico's te kunnen dekken.

Voor meer gedetailleerde informatie over uw weerstands-positie verwijzen wij u naar paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in uw jaarverslag 2021.

Weerstandscapaciteit (in miljoen)



Ratio weerstandscapaciteit



05 Overige aangelegenheden



Overige aangelegenheden

Communicatie met het management



Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de onderneming de volledige medewerking verleend, en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

06 Bijlagen



Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen. Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van het management waarin is vermeld dat, na overweging van al deze niet-gecorrigeerde posten, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn. De volgende niet-gecorrigeerde afwijkingen zijn gedurende onze controle geïdentificeerd:

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 0	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 0	€ 0
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	€ 0	€ 0
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook getrouwheidsfout	€ 0	€ 0
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 0	€ 0
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	€ 0	€ 0
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 0	€ 0

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het normenkader is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage B – Onzekerheden in de controle

Overzicht van onzekerheden in de controle. Wij krijgen een schriftelijke bevestiging van het management waarin is vermeld dat, na overweging van deze onzekerheid, zowel individueel als in totaal, binnen de context van de jaarrekening als geheel, geen aanpassingen nodig zijn. De volgende onzekerheden zijn gedurende onze controle geïdentificeerd:

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Jeugdzorg	€ 62.000	€ 62.000
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	€ 145.000	€ 145.000
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole en getrouwheidscontrole	€ 207.000	€ 207.000

Bijlage C – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om het bestuur in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat het bestuur deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing.	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage D1 – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder Sisa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A7	Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2340	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C9	Woningbouwimpuls tweede tranche	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E21	Tijdelijke regeling circulaire ambachtcentra 2020-2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: Goedkeurend

Bijlage D1 – Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder Sisa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Specifieke uitkering Sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken 2021	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H16	Specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid: Goedkeurend

Bijlage D2 – Bevindingen SiSa-bijlage Tozo 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder Sisa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout, onzeker en/of formeel onrechtmatig	Financiële omvang	Toelichting
SZW G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid: Goedkeurend

Bijlage E – Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van Zuidplas in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor een tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking hiervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen. Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt, waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controle-opdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijnesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheidsevaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze organen te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Bijlage E – Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Rotatie van teamleden

Een te grote mate van vertrouwdheid kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van de leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen. Het kan dan ook vereist zijn om teamleden te vervangen. Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij Zuidplas te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam, heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.



This report has been prepared solely for the use of the Audit Committee, Supervisory Board and Executive Board of gemeente Zuidplas and should not be distributed or quoted in whole or in part without our prior written consent. No responsibility to any third party is accepted as the report has not been prepared for, and is not intended for, any other purpose. As a consequence, we do not assume any liability or duty of care to any other person to whom this report is shown or into whose hands it may come.

The matters raised in this report are those which have come to our attention as a result of our audit and are those that we believe we need to bring to your attention. They are not a comprehensive record of all the matters arising and in particular we cannot be held responsible for reporting all risks in the business or all internal control weaknesses. Any conclusion, opinion or comments expressed herein are provided within the context of our opinion on the financial statements as a whole, which will be expressed in our auditor's report. Similarly, the comments, observations and recommendations involving systems and procedures should not be read as an opinion on the internal control structure and its operation.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu", or other related names.